

עורדי הזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ד

פרשת צו - תשפ"ד - גיליון 92

פרשת - פרה

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* **אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה
חלות מצות בלולת בשמן וכו': (ז' י"ב)**

וכותב רש"י, **אם על תודה יקריבנו**. אם על דבר הודאה על
נס שנעשה לו, כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחבשי בית
האסורים, וחולה שנתרפא, שהם צריכין להודות, שכתוב
בהן וידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם (תהלים קז, כא).

והנה המילים בפסוק: **אם על תודה יקריבנו והקריב על
זבח התודה**, עולה בגימטריא 1802, [כולל התיבות]

וכן המילים: **ארבעה מודים והם - יורדי הים - הולכי
מדברות - חבוש - חולה**, עולה בגימטריא 1802.

* **זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם
ולמלואים ולזבח השלמים: (ז' ל"ז)**

וכתב התורה תמימה, זאת התורה - אמר רבא, מאי דכתיב
זאת התורה לעולה וגו', כל העוסק בתורה אין צריך לא
עולה ולא מנחה ולא חטאת ולא אשם [מנחות ק"א].

והנה המילים בפסוק: **זאת התורה לעלה למנחה
ולחטאת ולאשם**, עולה בגימטריא 2157, [כולל התיבות
והאותיות].

וכן המילים: **כל העוסק בתורה אינו חייב להביא - לא
עולה - לא מנחה - לא חטאת - ולא האשם**, עולה
בגימטריא 2157.

* **ועש משה כאשר צוה יי' אתו ותקהל העדה אל
פתח אהל מועד: (ח' ד')**

ומביא התורה תמימה, אל פתח אהל מועד - חזן הכנסת
פניו כלפי קודש וכל העם פניהם כלפי קודש, שנאמר
ותקהל העדה אל פתח אהל מועד [תוספתא פ"ג דמגילה].

והנה המילים בפסוק: **ותקהל העדה אל פתח אהל
מועד**, עולה בגימטריא 1300.

וכן המילים: **זזה - ש"צ והעם פניהם יהיו כלפי
הקודש**, עולה בגימטריא 1300.

* **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את
הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: (ו' ד')**

וכתב רש"י, **ופשט את בגדיו**. אין זו חובה אלא דרך ארץ.
ונראה לרמז כן במילים **את בגדיו**, זהו ראשי תיבות.

ולימדה תורה דרך ארץ - גם בגדיו יחליף.

* **צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה
על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר וכו': (ו' ב')**

ובפירוש יונתן בן עוזיאל צו את אהרן ואת בניו לאמור זו תורה של
עולה שבאה לכפר על הרהורי לב וכו'.

וכתב הכלי יקר, ובענין חסרון כיס האמור כאן רבו הדעות ואוסיף לקח
טוב משלי. לפי שהעולה מכפר על הרהור הלב.

ונראה לרמז כן במילים **תורת העלה הוא**, זהו ראשי תיבות.

ואין תורת העולה תבוא לכפר - אלא על הרהורי הלב - ותהיה
ראויה.

* **ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את
הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח וכו': (ו' ג')**

ומבוא ברמב"ן, והוא הדין שצריכה כל בגדי כהונה, כי כיון שהזכיר
הכתוב שהיא צריכה בגדים למדנו שהיא צריכה ארבעה להדיוט
ושמנה לכהן גדול.

ונראה לרמז כן במילים **ולבש הכהן**, זהו ראשי תיבות.

א: וצריך הכהן הגדול - ללבוש שמונה בגדי כהונה נאים.

ב: וארבעה בגדים נאים - שלובש כהן הדיוט לעבודת המקדש.

* **ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל
מחוץ למחנה אל מקום טהור: (ו' ד')**

ומבאר רש"י **ופשט את בגדיו**. אין זו חובה אלא דרך ארץ, שלא
ילכלך בהוצאת הדשן בגדים שהוא משמש בהן תמיד, בגדים שבשל
בהן קדרה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו, לכך - ולבש בגדים אחרים,
פחותין מהן (יומא כג:).

ונראה ללמוד מכאן, שצריך אדם להחליף בגדיו לשבת לבגדים יותר
נאים, כשם שהכהן לא היה לובש בשעת העבודה אותם הבגדים
שבהם היה מוציא את הדשן, אלא, לבש בגדים אחרים יותר נאים
ונקיים, כך גם בשבת ראוי ללבוש בגדים מיוחדים נאים ונקיים, ולא
בגדים שלובש בימי החול.

ונראה לרמז כן במילים **את בגדיו ולבש**, זהו ראשי תיבות.

דצריך אדם והתקדש תמיד לכבוד שבת - גם בגדיו יחליף בנאים
ונקיים.

סיפור שבועי

כבוד הזולת

מעשה נפלא הובא איך המונע צער זכה לגדלות וזה היה בזמן כהונת הב"ח בעיר בעלז, מסופר שמרבנותו בעיר בעלז סבל רבות, באחת מלילי ששי בעת שבתו של רבנו הב"ח על כסא רבנותו בעיר בעלזא, כבה הנר שלאורו למד במשך הלילה, ומאחר ולא היה ברשותו נר אחר המשיך ללמוד בעל פה עד אור הבוקר.

בלילה זה כרעה אשת אחד מבעלי הבתים שבעיר ללדת, ומאחר ובבית היולדת לא היה נר להאיר את הבית, ומאידך ידע הבעל שבבית הרב דולק נר כל הלילה לצורך לימודו, שם פעמיו לעבר בית הרב לבקש נר להאיר בביתו.

בעת שהתקרב לבית הרב ראה שבבית הרב חושך, מתוך כך הסיק שהרב פשוט ישן כאחד העם, למחרת הזעיק את פרנסי העיר וסיפר לפניו מעשה זה שרב העיר אינו יושב ולומד בלילות, פרנסי העיר גמרו ואמר לפטר את הרב מבלי לשאול אותו לפשר הדבר, פרנסי העיר מסרו לידי שמש ביהכ"נ כתב הפיטורין למוסרו לידי הרב עוד בו ביום לפני הדלקת נרות שבת.

השמש שלא רצה לצער את הרב לפני שבת, עיכב את המכתב בידו עד מוצאי שבת, במוצאי שבת פנה לרב בבקשת סליחה על שצריך למלא את שליחותו בענין מביש זה.

לאחר שהב"ח קרא את מכתב הפטורין ושמע שרצו להטריד את מנוחתו עוד בערב שבת, הקפיד על בעלי הבתים וראש הקהל של העיר, ולעומתם בירך את השמש שחס עליו ומנע ממנו את עגמת הנפש בשבת שיזכה לבן שיאיר את העולם.

ואכן הקפדתו נתקיימה בבעלי הבתים, והברכה נתקיימה בשמש שזכה שמצאצאיו, יצא רבי אהרן משיח, שכיהן ברבנות בעיר בעלזא לפני הצדיק רבי שלום רוקח זצ"ל.

בעקבות הפיטורין של הב"ח הגיע הב"ח עד פת לחם, והנה ערב שבת אחד כשהיה הרב רוחץ פניו בחצרו, שמע ציפורים מציצות מעל לראשו, נכנס רבי יואל לביתו וסיפר לאשתו שנתבשר מפי הציפורים, כי התקבל להיות רב הקהילה הקדושה בקראקא, והוסיף ואמר לאשתו מהרי והכיני עוד מאכלים לשבת קודש בשביל שלשה אנשים הנשלחים משם לשבות עמנו ובידם כתב רבנות, אמרה הרבנית לא נותרו לי מעות כדי להכין לשבת תבשילים נוספים, השיב לה, קני כנגד משכון, כן עשתה ואמנם באו האנשים לפני כניסת השבת ובידיהם כתב הרבנות.

בספר על משכנות הרועים מסופר כי בסוף ימיו היה הב"ח חלש ותשוש כח, ולא רצה לפסוק שום שאלה בעיר, ולא לישב בדין תורה, כי אמר אפשר שלא יהיה הפסק כדין ח"ו, והיה מצוה לדיינים לישב בביתו ולפסוק ולדון בעיר, והוא היה שוכב על מטתו לפניו מן החדר מחמת תשות כח.

ויהי היום באו שני אנשים לדיינים שבביתו והיה אחד תובע את חברו שש מאות זהובים, זה צועק לפני הדיינים שקר הוא, לא היו דברים מעולם, והיה צועק ובוכה, והשני הביא שטר עם עדים חתומים כדת וכדין.

והב"ח שמע קול צעקה ובכיה, הוא קרא לדיינים לשאול אותם מה קרה שם? וספרו לו את המעשה, ואמר להם להביא לפניו את השטר, הב"ח קרא את השטר כולו, ואמר השטר הזה מזויף כולו, מתחילה ועד סוף, אמרו לו הדיינים וכי יכולים אנו לפסוק דין תורה על פי רוח הקדש? תורה לא בשמים היא? הרי יש שטר עם עדים חתומים כדת וכדין ואין שום הוכחה שהוא מזויף.

אמר להם הב"ח אכן אתם אומרים כדין, ואף על פי כן אני אומר לכם שהוא מזויף, אמר הב"ח למלוה שיודה, ולא רצה.

חשב הב"ח בדעתו שהמלוה בוש להודות לפני האנשים שהיו נצבים עליו, ואמר לדיינים ולאנשים שיצאו לחוץ, והוא נשאר עם המלוה לבדו, ואמר לו שאם יודה על זה, תהיה במחיצתי בעולם הבא.

המלוה התחיל להרהר בתשובה, והתחיל לבכות, והודה שהוא מזויף מתחילה ועד סוף ועדי שקר הם שנתן להם מעות על זה.

וקרא הב"ח להדיינים לפניו ואמר שישו בני מעי שישו, אם על ספיקות שלכם כך, על ודאי שלכם על אחת כמה וכמה ויצאה נשמתו בטרה.

רבי יואל סירקיש נפטר ביום כ' לחודש אדר שנת ת' זיע"א ת.נ.צ.ב.ה.

[דברי חיים]

פינת ההלכה

אמירה לנכרי [כ"ב]

בדעת המשנ"ב מצינו סתירה בדבריו, האם מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה במקום הצורך, בסי' ש"מ סק"ג ובסי' ש"ב ס"ק ל"ו מבואר דהתיר המשנ"ב אמירה לנכרי במלאכה שאינה צריכה לגופה במקום הצורך, ומנגד מצינו במקומות אחרים שאסר המשנ"ב אמירה לנכרי במלאכה שאינה צריכה לגופה, המקום הראשון הוא סי' שט"ז ס"ק ל"ג כתב המשנ"ב צריך לזהר שלא יצוה לאינו יהודי לטול דג מן החבית של מים ולהניחו ביבשה אע"פ שירא שמא ימות ויפסדו המים, דלא מקלינן אסור דאורייתא ע"י אינו יהודי במקום הפסד, ולכא' האיסור הוא מצד נטילת נשמה, והרי הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה וכפי שכתב המשנ"ב שם בתחילה להדיא, ומדוע אסור לומר לנכרי לעשות כן, ומבואר במשנ"ב דאמירה לנכרי לעשות מלאכה שאינה צריכה לגופה אסור, [ובעצם מה שכתב המשנ"ב דהוי איסור דאורייתא צ"ב, והרי הוי משצ"ל, אלא אם נאמר שכוונתו דעיקרו של האיסור הוא דאורייתא.]

ועוד מצינו בסי' תמ"ד ס"ד, דפסק השו"ע לגבי ערב פסח שחל בשבת אם נשאר פת יכול לתנו לאינו יהודי על מנת שלא לצאת בו לרה"ר, וכתב המשנ"ב ס"ק י"ח אבל לכרמלית דאינו אלא שבות מותר אפילו לומר לו בהדיא להוציאו דשבות דשבות במקום מצוה שרי, וצ"ב והרי הוצאה של חמץ מביתו הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה וא"כ מדוע אסור לומר לנכרי להוציאו לרה"ר, ומבואר דאמירה לנכרי במלאכה שאינה צריכה לגופה אסור.

ובשבוע הבא נביא יישוב לבאר דברי המשנ"ב.

[מאי שבת]

העלון מוקדש

לעילוי נשמת
**נורית בת
מרים ע"ה**

* יוסף מאיר בן גאולה ויקי	* יוסף בן חנה
* משה בן שרה וב"ב	* שרה בת אילה
* נעמה בת שושנה	* יהודית בת שרה
* חדווה בת ברכה	* פינחס אליהו בן דינה
* נתנאל בן מרים	* רפאל בן שרה